

Kam na výlet v okolí Margecian?

Tým, že sú Margecany dôležitým dopravným uzlom, stávajú sa aj križovatkou najmä turistických ciest a chodníkov. V okruhu 10 km od Margecian máte príležitosť zoznámiť sa s rozmanitými atrakciami nášho kraja. Lákavý cieľ cesty ponúkajú nielen turistom, ale aj tým, ktorí sa zaujímajú o technické pamiatky či chcú spoznať menej známe miesta našej minulosti.

Margecany – železničný a cestný tunel

Cestou z Margecian do Košíc vedie železničná trať cez Bujanovský tunel. Je to najdlhší dvojkolajný tunel na Slovensku. V dĺžke 3410 m vedie pod kopcom Suchý vrch a Bujanov. S jeho výstavbou sa začalo vo februári 1951 a do prevádzky bol odovzdaný na jeseň v roku 1955. Nová trať tak nahradila pôvodnú Košicko-bohumínsku železniciu z roku 1872, ktorej časť po vyústení zo starého tunela pokračovala smerom na Košice po dne súčasnej Ružinskej priehrady.

Pôvodný tunel pre jednu koľaj, zvaný Margecanský, bol vybudovaný v roku 1872, je dlhý 421 m. Počas 2. svetovej vojny bol poškodený. Pre železničnú dopravu slúžil do roku 1955, potom bol prebudovaný na cestný a dnes spája obec Margecany a obec Ružín. V roku 1985 bol zapísaný na zoznam technických pamiatok Slovenska.

Jaklovce – gotický kostol

Najstarším objektom bezmála dvojtisícovej obce Jaklovce je gotický kostol, ktorý sa v historických listinách prvýkrát spomína v roku 1297.

Oproti súčasnému bol menší, postavený v ranogotickom štýle a zasvätený sv. Antonovi Pustovníkovi.

Jaklovská fara podľa písomných záznamov i pamäte najstarších obyvateľov obce vždy spravovala niekoľko dedín. Tieto pripomínajú fresky na stenách. Sú na nich vyobrazení svätci, ktorých si dané obce zvolili za patrónov. Svätá Katarína pripomína Rolovu Hutu, sv. Margita Margecany a archanjel Michal Veľký Folkmár.

Chrám nemá oltár. Historickou vzácnosťou je však gotická socha Madony z Jakloviec. Toto rezbárske dielo v stredoveku vyhotovil muž označovaný ako Majster Bielej Madony z Toporca. Pôsoobil na Spiši v rokoch 1425 až 1465. Považuje sa za predchodcu spišskej drevorezbárskej dielne, ktorej najznámejším predstaviteľom je Majster Pavol z Levoče.

Pred kostolom stojí kaplnka so sochou sv. Jána Nepomuckého. Nachádza sa v nej neskorobaroková kamenná socha svätca, ktorú zhotovili rovnako ako kaplnku koncom 18. storočia.

Gelnica – kamenný most cez Hnilec

Kamenný most nad riekou Hnilec bol postavený v rokoch 1837 až 1845. Masívna dvojkoládová stavba z lomového kameňa mala zabezpečiť možnosť prechodu cez rieku aj v čase povodní. Hnilec sa často vylieval, bolo potrebné prehĺbenie koryta, vyzdvihnutie brehov, ale najmä masívna stavba, ktorá odolá prudkým návalom vôd. Na moste sa nachádza tabuľa s letopočtom 1837 a monogramom G. B., ktorý označuje vtedajší názov mesta ako Golnicz Bánya. Most prešiel v roku 1974 rekonštrukciou, dnes je už však pre autá neprejazdný, využívajú ho len chodci a cyklisti.

Gelnica – Zámčisko

Zo Zámčiska, kopca v Gelnici, je výhľad na mesto a jeho široké okolie. Zo samotného gelnického hradu zostali už iba staré príbehy a torzá múrov, ktoré dnes už ani nedávajú možnosť predstaviť si, ako hrad vyzeral. Zato v podhradí nenájdete azda jediný dom, ktorý by vo svojich múroch nemal aspoň zopár kameňov z kedysi hrdého strážcu pokoja obyvateľov mesta. Nájdete ich v budove baníckeho múzea, radnici, ale aj baníckom domčeku. Dalo by sa teda povedať, že celá Gelnica zdieľa históriu svojho slávneho hradu.

Štefanská Huta – drevený most cez Hornád

Kluknavu so Štefanskou Hutou, ktorá je miestnou časťou Kluknavy spája drevený krytý most, ktorý je pýchou slovenských drevených krytých mostov a je jediný svojho druhu na Slovensku. Postavili ho v roku 1832 zo smrekovca cez Hornád na ceste medzi Kluknavou a Štefanskou Hutou. Už viac ako 170 rokov slúži svojmu účelu a je dokumentom majstrovstva niekdajších spišských tesárov. Vyniká svojím ojedinelým technickým riešením. Most bol majetkom Banskej hutnej spoločnosti v Mária Hute. V rokoch 1981 – 1984 bol tento most celý zrekonštruovaný. V súčasnosti, v roku 2003 a 2004, bola na tomto moste opravená podlaha, doplnené niektoré chýbajúce časti (strecha - drevené šindle, bočná ochrana) a celý most bol ošetrený – natretý ochrannou konzervačnou látkou.

Sivec

Sivec je súčasťou Slovenského rudohoria, časti Volovské vrchy, celku Čierna hora, chrbta Pokryvy, lokality Ružínsky kras. Vrcholové bralo tvorí pretiahnutý skalný hrebienok, ktorého strmé svahy klesajú k Ružínskej priehrade a na Sivecké lúky.

Z geologického hľadiska ide o krasové územie, jedno z najmenších na Slovensku, ktoré siaha od Sivca po Vysoký vrch. Nachádza sa tu niekoľko jaskýň, z ktorých najdlhšia (Veľká ružínska jaskyňa) má 111 metrov.

Vrch Sivec je súčasťou Prírodnej rezervácie Sivec, v ktorej platí 5. stupeň ochrany a neumožňuje vybočovať z turistických značkovaných chodníkov. Rezervácia má 1 697 900 m² a jej územie je predmetom ochrany už od roku 1954. Dôvodom ochrany je samotné bralo Sivca, tiež pôvodný bukový les a vápencové boriny, vysoký počet výskytu teplomilných chránených rastlín a hniezdiská vzácných vtáčích druhov.

Folkmárska skala

Pokiaľ hľadáte miesto s krásnym výhľadom a nie veľmi náročným výstupom, navštívte Folkmarskú skalú. Prírodná scenéria, ktorá sa odkryje pri dosiahnutí vrcholu, dozaista nadchne každého. Pri troche šťastia, ktorú zaručí jasná obloha, je to jedno z miest, odkiaľ môžete sledovať aj panorámu Vysokých Tatier. V každom prípade však získate pekný výhľad na hrebeň Volovských vrchov, Kojšovú hoľu, Čiernu horu s Roháčkou a Branisko. Rovno pred sebou zasa nazriete do veľkého otvoreného priestoru doliny, v ktorej sa nachádza rázovitá obec Kojšov. V prípade hmly ste aspoň vystúpili na miesto, odkiaľ si vychutnáte čaro inverzie, teda s krásnym a jasným výhľadom do diaľky a bielym oceánom hmly priamo pod svojimi nohami.

Človeku, ktorý nepozná tunajšiu históriu, ani nenapadne, že sa nachádza na miestach, ktoré boli v stredoveku poznačené bohatou baníckou činnosťou. Len pod bralom Folkmárskej skaly sa nachádzalo štrnásť štôlní, v blízkom okolí podstatne viac. Dnes však krajinnú scenériu nenarúša nič a príroda si vás podmaní svojim čarom a harmóniou.

Vodná nádrž Ružín

Vybudovaním vodného diela Ružín na rieke Hornád pri sútoku rieky Hnilec v hlbokom kľukatom údolí Bujanovských vrchov v časti nazývanej Dolný prielom Hornádu vznikla v roku 1963 – 1972 atraktívna športovo-rekreačná oblasť.

Vodná nádrž kopíruje pôvodné meandre rieky Hornád, obtáča zalesnené vrchy so strmými bralami.

Ružínska priehrada je sústava dvoch vodných diel: Ružín I. a Ružín II. (nazývaná ja vodná nádrž Malá Lodina). Šírka nádrže sa pohybuje v rozmedzí 50 až 150 metrov pri hĺbke až 50 metrov a rozlohe 395 hektárov. Nadmorská výška hladiny je 327 metrov. Dolinu je prehradená v blízkosti zatopenej obce Ružín. Okrem rieky Hornád do Ružína priteká aj rieka Hnilec.

Vodná nádrž je rajom pre rybárov, vodných trampov a vodákov, pre ktorých sú tu možnosti využitia nielen v rekreačných centrách, ale aj v tichých a opustených zákutiach s dvoma malebnými ostrovčekmi (skalnatý Ostrov lásky a Malý ostrov).

Ružínska priehrada je obkolesená nádhernými vrchmi z ktorých vás najviac zaujme výhľadový vrch Sivec (781 m n. m.), z ktorého je krásny výhľad na celú vodnú nádrž, Volovské vrchy a za priaznivého počasia aj Vysoké Tatry.

Ďalšími prírodnými zaujímavosťami na okolí sú aj výhľadová Drienková skala, výhľadový vrch Holica (Napoleonov klobúk) a Národná prírodná rezervácia Bujanov.

Priehrada patrí medzi najkrajšie vodné plochy na Slovensku.

Od januára 2015 sa program Terra Incognita realizuje pod gesciou KOČR KK.